Programmabegroting 2024-2027, 1e termijn

Voorzitter,

De begroting ligt weer op tafel en het is aan de raad om hier invulling aan te geven.
Een begroting met goed geformuleerde beleidslijnen. Een begroting waarvoor een compliment aan de ambtelijke organisatie op zijn plaats is.

Maar – en dan komen we ons inziens tot de crux – we hebben in 2024 een fors tekort.
Een verschil tussen lasten en baten van € 4,2 miljoen. Om dit te dekken worden de diverse reserves aangesproken waarbij € 2,1 miljoen wordt gehaald uit de reserve "afdekken tekorten". Reserves die ook niet onuitputtelijk zijn.
Wat ons bevreemdt is dat dit College verleden jaar nog een positieve begroting kon presenteren. In 2024 stevent onze gemeente echter af op een fors tekort. Hoe kan dat binnen een jaar zo drastisch omslaan?
Naar onze mening wordt door het College voor het sluitend krijgen van de begroting te makkelijk gekozen voor het verhogen van de belastingen en het putten uit de reserves. De voorgestelde ombuigmaatregelen voor een bedrag van € 1,3 miljoen zijn te beperkt. De tering moet naar de nering worden gezet. Een kritische (her)prioritering van wat nodig en minder nodig is moet worden opgepakt. Wij denken overigens dat je ook moet kijken naar de inkomstenkant. Die blijft te vaak onderbelicht. De werkgroep Roerdalen in Balans heeft de opdracht om te komen met voorstellen voor een sluitende begroting. We rekenen erop dat dit voorstellen zijn die deels al in 2024 kunnen worden geëffectueerd.

Wonen
CDA Roerdalen wil dat er meer gebouwd gaat worden, ook buiten de rode contouren. In elke kern is er behoefte aan meer woningen; levensloopbestendige woningen, starterswoningen, woningen voor alleenstaanden. In onze optiek moet de ambtelijke organisatie die bouwvergunningen e.d. regelt versterkt worden met minimaal 1 fte. De burger profiteert daar direct van doordat bouwplannen een kortere doorlooptijd krijgen, en achterstanden kunnen worden weggewerkt. Als bijkomend voordeel geldt ook nog dat nieuwe woningen meer inkomsten opleveren voor de gemeentekas.
Verder zijn er te weinig concrete plannen voor de middel- en lange termijn; we zien alleen Wienkeskoel. Als je in de toekomst wil bouwen moet je nu gaan ontwikkelen en dat gebeurt niet of nauwelijks. Dat is geen daadkracht maar afwachten en op de winkel passen. We moeten proactief aan de slag gaan. Kunt u toezeggen minimaal 3 nieuwe projecten op te pakken in 2024? We zullen vaart moeten maken om de taakstelling uit de woondeal, jaarlijks 75-100 nieuwe woningen, te realiseren.
In 2024 krijgen we een update van het regionaal woonbehoeftenonderzoek.
Dat is relatief ver weg. Kunt u iets specifieker zijn? De uitkomsten van dit onderzoek zijn immers van belang voor toekomstig beleid.

Toerisme
We willen het toerisme bevorderen en subsidie verlenen aan nieuwe initiatieven. De plannen en ideeën die ontwikkeld zijn stemmen ons positief. We zien dat het onderhoud aan voorzieningen steeds duurder wordt. Aangezien van deze voorzieningen niet alleen door onze eigen inwoners, maar ook door toeristen gebruik wordt gemaakt dienen zij ook een steentje bij te dragen en zal de toeristenbelasting moeten worden verhoogd. Een gedeelte van deze inkomsten willen wij weer terug laten vloeien in deze sector door initiatieven financieel te ondersteunen. Hierdoor ontstaat een toeristische boost en profiteren zij net zoals de burgers van Roerdalen van goed onderhouden voorzieningen.

Ondernemers
Projecten als Samen doen en op bezoek gaan bij onze ondernemers zijn prima, maar we lezen niks over nieuwe bedrijventerreinen of mogelijkheden voor bedrijven om zich in onze gemeente te vestigen of uit te breiden. Daarvoor moeten ze dus naar Roermond of omliggende gemeentes. We hebben een paar bedrijven hun uitbreidingen daar al zien realiseren. Jammer toch. Laten we kijken dat we – net zoals we doen voor wonen – ook voor onze ondernemers op zoek gaan naar mogelijkheden om uit te breiden. Out-of-the box denken is daarbij de uitdaging.

Voorzieningen
Krachtige dorpen willen we allemaal. Goede voorzieningen zijn daarin belangrijk. Er komt een nieuw multifunctioneel gebouw in Vlodrop, een nieuwe basisschool in Posterholt, het plan Schepersheuvel in Sint Odiliënberg. Belangrijk! Wij ondersteunen dit van harte. En het kan ons allemaal niet snel genoeg gaan.
Verenigingen en (vrijwilliger)organisaties vormen een pijler voor een levendig Roerdalen. In de begroting kunnen we echter weinig lezen over beleid ter ondersteuning van verenigingen en organisaties. Als er wel sprake is van ondersteunende maatregelen kunt u dit expliciet maken?

Duurzaamheid
Er komen geen windmolens op de Meinweg. Wij hadden het zaadje geplant, maar het blijkt niet levensvatbaar. Dan moet je er resoluut de stekker uit trekken en niet ellenlang doorgaan met allerlei onderzoeken. Neem een beslissing. Gelukkig is die nu eindelijk genomen. We moeten met z'n allen op zoek naar alternatieven. Daar moeten we in investeren. En die kunnen op termijn weer renderen.
We lezen dat er begin 2024 een koersbepaling komt waarin ook duidelijkheid staat m.b.t. de windenergie in onze gemeente. Wanneer komt dat precies? En zet u toch weer in op windenergie? We dachten dat dit een gepasseerd station was en dat we verder gaan met het onderzoeken van alternatieven?
Het zonneveld van de gemeente moet 7MW gaan opleveren en in 2024 worden gerealiseerd. Hoe concreet is dit? We horen dit al een hele tijd maar er zit weinig vaart in.
Qua zonnepanelen ligt er een uitdagende doelstelling; namelijk 300 daken over uiterlijk 2 jaar; in 2024 200 daken! Er waren tot nu toe 80 inschrijvingen. Hoe gaat u deze doelstelling realiseren? Zeker nu de publieke opinie niet meer onverdeeld positief is t.a.v. de aanschaf van zonnepanelen.

Investeren om te renderen.
Hier kunnen we kort over zijn. Dat moet sneller. Dat moet beter. Dat moet daadkrachtiger. Een reclamemast en op termijn een zonneveld zijn onvoldoende. In de begroting wordt ook gesproken over een haalbaarheidsonderzoek en een plan van aanpak voor reclameobjecten langs de wegen. Gaat het hierbij om meer dan de genoemde reclamemast? Kunt u ons het plan van aanpak en het onderzoek doen toekomen?

Communicatie
We kunnen op pagina 52 lezen dat de communicatiekracht vergroot wordt. Maar volgens ons schort het aan effectieve communicatie van de gemeente richting inwoners.
Veel bewoners klagen over de communicatie of voorlichting van onze Gemeente. Bij projecten zoals aanleg riolering en wegen, graven voor weer een nieuwe kabel, tijdelijke huisvestiging en zo kunnen we nog even doorgaan, schiet de communicatie te kort. Onze inwoners verwachten en verdienen adequate en juiste informatie. Verbeter die communicatie!

Armoedebeleid
De Gemeente is goed bezig om het sociaal domein om te vormen. We zien de eerste resultaten door een mensgerichte aanpak. Daar zijn we blij mee. Verder is het zeker nu belangrijk de mensen te helpen die maar net of net niet rond kunnen komen door de gestegen kosten.

Agrariërs
Wij zijn een landelijke en groene gemeente. Daar dragen de agrarische ondernemingen een behoorlijk steentje aan bij. Toch komen zij niet of nauwelijks voor in de begroting. En met alle duurzaamheidsmaatregelen hebben de agrariërs het al moeilijk genoeg. Voor ons zou verdere natuurontwikkeling doorgang moeten vinden in Natura 2000 gebieden waarbij de vermogenspositie van de gemeente gegarandeerd is. Ook pleiten wij voor het zoveel mogelijk in stand houden van het huidige landbouwareaal.

Gemeentelijke belastingen en heffingen
Ondanks de stijging van de lastendruk van 11,8% voor een gemiddeld gezin in Roerdalen behoort onze gemeente (nog) tot een van de “goedkoopste” gemeenten in Limburg. Dat is op zich natuurlijk mooi, maar onze inwoners schieten daar niet veel mee op. Het College zet in op een beheerste ontwikkeling van de lastendruk. Hoe wordt de term “beheerste ontwikkeling” door het College gedefinieerd?

Nogmaals; complimenten aan de ambtenaren die deze begroting gerealiseerd hebben.

Maar voorzitter, met een mooi boekwerk zijn we er niet.
De mouwen opstropen en werken. Niet overal onderzoeken voor laten doen. Gewoon doen. Samen doen. Pak aan die problemen. Pak aan die uitdagingen. Dat moet gebeuren.

Dank u, tot zover de eerste termijn.

Frank Demarteau
CDA Roerdalen.